Világ proletárjai egyesüljetek!

XV. évfolyam. Czelldömölk, 1919. julius 13. 44. szám.

KEMENESALJA

Az Országos Szociálista-Kommunista párt czelldömölki csoportjának hivatalos lapja.

Megjelen minden csütörtökön és vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Egyes szám ára 40 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Korona-szálloda, 3. számu szoba ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

MÚZEUM TÁRA

A forrongó Olaszország.

Hosszu hónapok óta forrong az olasz munkásság. Eddig csak hatalmas sztrájkokkal tüntettek a kapitalizmus ellen és az orosz és magyar köztársaságok mellett, mig most — jelentéseink szerint — négy nagy olasz városban kikiáltották a tanácsköztársaságot. Nem kell regisztrálnunk, milyen jelentősége van már csak e néhány város csatlakozásának is, ugy az orosz-magyar, valamint az egész európai helyzetre. Ha pedig — ami több mint bizonyos — egész Olaszország munkássága a tanácsköztársaság államformáját választja, mines az a külföldi hatalom, amely megtudja állitani diadalmas utjában a kommunizmus eszméjét a nyugati országokban is.

A forradalom, a burzsoázia grófi kéksége és a kormány lanyha intézkedése a munkásság nyomorának enyhitésére, — miatt hágott a tetőpontra. Az élelmiszerek hiánya s a csekély mennyiségnek igazságtalan elosztása késztette az olasz munkásságot arra, hogy maga vegye kezébe a hatalmat.

Firenzében, Viczenzában, Troliban és Vanoban, valamint több olasz városban kikiáltották a tanácsköztársaságot. Minden kocsit, autót és középületet lefoglaltak és megalakultak a helyi szovjetek. Firenzében lefoglalta a tömeg az összes élelmiszereket és maga osztja szét azokat. A munkásság ellen katonaságot küldtek ki. A katonák azonban a levegőbe lőttek, a lovasság pedig megtagadta az engedelmességet, amikor attakra vezényelték.

Az olaszok az ellen is tiltakoztak, hogy az olasz misszió beavatkozott Magyarország ügyeibe és olasz katonákat a bécsi rendőrség szolgálatába állitottak. Cavallera képviselő a következő interpellációt jegyezte a legközelebbi ülés alkalmával való előterjesztésre:

Hogyan magyarázza a kormány elnöke a budapesti olasz misszió főnökének a magyar köztársaság belső ügyeibe való beavatkozását?

Czitti miniszterelnök válaszát kivánczsian várják a szociálista képviselők.

A francia lapok kétségbeesetten panaszkodnak az olasz munkásság forrongása miatt, melyben — szerinte — az értelmiségi osztály is résztvesz. Londonban pedig D'Arkagona képviselő egy gyülésen szintén kijelentette, hogy az olasz forradalom szintén kikerülhetetlennek látszik és bármely pillanatban bekövetkezhetik.

Fiumában különben ismét összeütközés történt az olasz és francia katonák között. Vad utczai harczok után a színes franciák közül nyolczan katonát mészároltak le.

A kisvasutak épitő programmja.

Megkezdődik a 450 kilométeres gazdasági vasuthálózat kiépitése.

Az ország gazdasági fejlődése érdekében elengedhetetlen sürgős szükség volt, hogy a gazdasági, mezei és iparvasutakat, termelésünk e fontos eszközeit a magánérdekeltség köréből kiemelve, a közönség nagy céljainak szolgálatába állitsuk. A szociális termelés népbiztossága a kisvasutak ügyében igen fontos intézkedéseket tett. Ez intézkedések végrehajtásával és a kisvasutak épitő programmjára vonatkozóan a gazdasági, mezei és iparvasuti főosztály vezetőjétől a következő információkat kaptuk:

Tevékenységünk mindenekelőtt a termelés folytonosságának zavartalan fenntartására irányult. Első sorban a a meglévő üzemek szükségleteit kellett fedeznünk a kisvasuti anyagok készleteinek felkutatásával, a sinek, mozdonyok, csillék, sodronykötélpályák nyilvántartásával, pedig anyagnyilvántartásunkat kellett biztos alapokra fektetni. E cél biztos elérhetése érdekében foglalkoztunk a kisvasuti anyagokat előállitó gyárak működésének egységesitésével is és a gyárak között szoros nexust teremtettünk. A termelés egységes irányitására a gyárak központi vezető szerve a szociális termelés népbiztosságának gyártási csoportjától nyeri általános utasitásait, mig a tárolt és elkészülő kisvasuti anyagok feletti dispozitiót tőlünk kapja meg.

A rendelkezésre álló kis készletek fokozott óvatosságot és igen nagy ellenőrzést kivántak meg az anyagok kiutalásának kérdésében. A termelés folytonossága és fokozatos fejlesztése a készletek lehető bővitését követeli meg. E cél érdekében az illetékes népbiztosságok faktoraival történt megállapodás után adtuk meg árainknak a volt cs. és kir. hadügyminisztérium által stornirozott tételeknek további gyártására vonatkozó utasitásokat és biztuk meg a hadügyi népbiztossággal egyetértően közegeinket azzal, hogy a megállapitott kvóta szerint bennünket a leszerelési anyagokból megillető kisvasuti anyagok hazaszállitása forsziroztassék. Ez akciónk eredményeképen eddig 240 vaggon ilyen anyag beérkezéséről számolhatunk be.

Mindeme részletek azonban nem lettek volna elégségesek ahhoz, hogy csak a legközelebbi jövő szükségletét is fedezhessék. Ezért az illetékes népbiztosságokkal karöltve és a népbiztosságok által támogatva mindent elkövettünk azirántt, hogy Német-Ausztriából és Németországból uj anyagok behozatalát lehetővé tegyük. Reméljük, hogy e kisvasuti anyagok rövid időn belül rendelkezésünkre fognak állani és készleteinkkel nemcsak a legszükségesebb bányai és erdei üzemek szükségleteit tudjuk ellátni, hanem az ország mezőgazdasági és ipari, valamint közellátási érdekeit szolgáló közforgalmu, mintegy 450 kilométer hosszu gazdasági vasutunk létesitéséhez is hamarosan hozzálathatunk.

A bánya és erdőüzemek, közellátási és népjóléti intézmények kisvasuti anyaggal való ellátásáról a rendelkezésre álló készletből gondoskodunk. A főváros és a vörös hadsereg ellátása érdekében üzemben álló nagytétényi sertéshizlaló céljára megfelelő mennyiségü anyagot és kocsit bocsátunk rendelkezésre. Az országos lakásdirektorium kislakás épitő akciója és az épitési direktorium budapesti és környéki lakásakciójának céljára iparvasutak létesitésére anyagot utalunk ki.

A mai sulyos viszonyok között, amikor csak csekély készlettel rendelkezünk, egyedül a szociális termelés kipróbált módszereivel, a koncentrációval és a kooperációval érhetünk el eredményt és csak ilyen módon szüntethetjük meg azokat a viszásságokat, amelyeket a kisvasutak terén eddig a kapitalista üzleti verseny és a termelés szervezetlensége okoztak.

Bocsássatok.

Bocsássatok vissza, vágy a lelkem
Ne bántsatok, nékem ott kell lennem.
Begyógyul a régi sebem ujra,
Győzni fogunk, valami azt sugja.

Fájna nagyon, hogy a dicsőségből
Kimaradnék a legszentebb fényből,
Ott kell nékünk küzdeni mindvégig
Ahol a proletár tömeg vérzik.

KÉSY JÁNOS.

Nagyobb munkateljesitményért több fizetés.

A népgazdasági tanács választmánya hétfőn délután tartott ülésében behatóan foglalkozott a munkateljesitmény és a munkások keresete viszonyának kérdésével. Behatóan megvizsgálva a viszonyokat, amelyben a választmány minden tagja részt vett, a választmány egyhanguan a következő elvi álláspontot foglalta el:

A munkásság helyzetének javulása csakis a termelés fokozásával érhető el. E célból szükséges, hogy a munkások keresete a munkateljesitmény fokozásával emelkedjék. A népgazdasági tanács tehát felhivja a termelő

[illegible] és az üzemi munkástanácsokat, hogy a szakszervezettel és az üzem munkásságával egyetértésben tegyenek minél előbb ilyen irányu javaslatokat a népgazdasági tanács munkaügyi főosztályának. A bérnek a munkateljesitményhez való alkalmazkodása történhetik, oly módon, hogy egy megállapitott teljesitményt minimumnak véve, a több teljesitmény külön dijazásban részesül, vagy egységesen a darabszámos rendszer meghonositásával. Az uj bérfizetési rendszert csak a munkaügyi főosztály jóváhagyásával szabad életbeléptetni.

A népgazdasági tanácsnak ez az állásfoglalása a munkásságra bizza, hogy megmarad-e a mai órabérek mellett, vagy áttér a munkateljesitmény után igazodó bérrendszerre. Reméljük, hogy a szervezett munkásság az utóbbit fogja választani, mert a megélhetés javulása csak ezen az uton remélhető.

Az uj bérrendszer megalkotásáig felhatalmazta a népgazdasági tanács a munkaügyi főosztályt, hogy olyan üzemek egyes munkásait vagy egész munkásságát, akik a proletárdiktatura óta azonos technikai feltételek mellett többet termeltek, mint azelőtt, az órabéren felül külön jutalomban részesitse. Ilyen irányu igényeket az üzem termelőbiz[illegible] pontos adatok kiséretében az illetékes [illegible] [illegible]ilyhoz. A népgazdasági tanács ilyen módon jutalmazni akarja utólag azokat, akik a különfizetés reménye nélkül többet termeltek a proletár államnak, mint előzően a kapitalizmusnak.

HIREK.

Bucsu szóm.

Egy esztendeje innen-onnan, hogy a Ke[illegible] hasábjain dolgozom. Sok mindennel kellett megbirkóznom, mert sokféle embereknek kellett a szájaize szerint irni. De legyőztem minden intrikát és csak oda törekedtem, hogy minden embernek gondolkozását meg-[illegible].

Néha sikerült is. Sokszor azonban nem. Hiszen az ujságirás mestersége a legnehezebb a világon.

Soha még tökéletes ujságiró nem született. Arra maga az élet nevelt egyeseket. [illegible], én nem voltam talentum, de ambició volt bennem és lelkületemnek minden törekvése oda irányult, hogy tőlem telhetőleg mindenkinek csak jót óhajtottam.

Most már elég volt az ellenem irányuló intrikákból. Érzem, hogy sokaknak nem tetszem. Érzem, hogy nekem meg kell válnom a Kemenesaljától. Azért tehát kedves olvasóközönségem, ezen pár sorban mondok bucsut önöknek, ha vétettem, ne haragudjanak rám, én is ember vagyok, aki tévedhetett is. Addig, mig másik szerkesztő nem lesz, helyemen maradok, mert ez kötelességem. Elvtársi üdvözlettel *Kesy János*

A két oldalas Kemenesalja. Tekintettel a nagymérvü papirhiányra, mely a fővárosi lapokat is terjedelem-redukálásra kényszeritette, — a Kemenesalja 2 oldalon jelenik meg. Megnyugtatásul azonban értesitjük olvasóinkat, hogy ez az állapot csak ideiglenes lesz, mivel intézkedtünk, hogy megfelelő mennyiségü papirt kapjunk, amit már annál is inkább remélünk, mivel elsősorban a pártlapokat látja el a papirközpont papirral.

Pártmozgalom. A szociálista-kommunista párt végrehajtó bizottsága minden csü[illegible] [illegible]ést tart. A párt minden vasárnap d. u. 4 órakor pártnapot tart [illegible]

Üdvözlet a tanácskormánynak. A kereskedelmi alkalmazottak orsz. egyesületének jánosházai fiókja e hó 7-én tartotta rendkivüli közgyülését, amely alkalommal üdvözlő táviratot küldött a forradalmi kormányzótanács elnökéhez az ellenforradalom leverése alkalmából és egyben elhatározta az elesett hősök hozzátartozói részére [illegible]. A távirat igy szól: »Garbai Sándor elvtársnak, a forradalmi kormányzótanács elnökének Budapest. A kereskedelmi alkalmazottak orsz. egyesületének jánosházai fiókjának a mai napon megtartott rendkivüli közgyülése a legmelegebb üdvözletét küldi a forradalmi kormányzótanácsnak a budapesti ellenforradalom letörése alkalmából. Egyben részvétét fejezi ki az elesett hősök iránt és biztositja a forradalmi kormányzótanácsot megrendithetetlen bizalmáról. Huber József elnök, Girtsis József belügyi megbizott, Havas Imre titkár.«

Valamennyi tanács vezetőségének! Az iskolák államositására vonatkozó okmányok a vármegyei direktorium művelődési osztályához 5 nap alatt okvetlen beküldendők. Miről a tanitóelvtársak is azonnal értesitendők. Czelldömölk, 1919. julius 12. Papp, járási megbizott.

A lakásbizottság elnöke értesiti a közönséget, hogy hivatalos helyisége a városháza tanácstermében van. Egyben felhivja az összes czelldömölki háztulajdonosokat, hogy 3 napon belül jelentsék be: 1. hány szobás lakása van saját magának; 2. hány lakása van kiadva; 3. hány nőtlen, illetve magányos egyén lakik a házában.

Mulatság. A földmunkások és kisgazdák [illegible] vasárnap délutan, Nagysimonyiban a nagyvendéglő helyiségében táncmulatságot rendez. Belépőjegy 5 korona.

A czelldömölki sport egylet vasárnap délután 5 órakor a Vásár téren footballmérkőzést tart az ostffyasszonyfai 1/b. csapattal. Este 8 órakor pedig táncvigalmat rendez a Zöldfa-vendéglő kerthelyiségében. — A fiatal sportegylet megérdemli a közönség támogatását.

Valamennyi falusi tanácsnak. Tudomásomra jutott, hogy némely községben nem respektálják a régi kibocsájtásu bankjegyek forgalomból való kivonása tárgyában kiadott kormányrendeleteket, sőt némely helyen a gazdasági munkások nem hajlandók az ugynevezett fehér pénzért dolgozni s ezáltal a termést veszélyeztetik. Figyelmeztetem a községi tanácsot, hogy ez ellenforradalmi tény kedés s kötelességévé teszem a tanácsnak, hogy kisérje figyelemmel azokat, akik nem hajlandók fehér pénzért dolgozni, illetve azt elfogadni. Az illetőket haladéktalanul jelentse fel, mert ellenkező esetben a községi tanács ellen fogom a legs[illegible]tani. — Vasvármegye direktoriuma nevében. Czelldömölk, 1919. julius 11. Papp, járási megbizott.

Kertészek jelentkezzenek. A Népgazdasági Tanács kertészeti osztálya felhivja mindazokat az elvtársakat, akik vincelléris kolát, gazdasági tanintézetet, vagy más hasonló iskolát végeztek és legalább 10 évi kertészeti gyakorlatot igazolni tudnak, jelentkezzenek abból a célból, hogy esetleg kertészeti alkalmaztatásba felvétessenek. A budapesti és környékbeliek julius 8 án, a vidékiek pedig julius 10 és 11-én d. e. 9 órakor a kertészeti osztályban Budapest, Országház-tér 11. sz. III. emelet 101 ajtó.

Kecskemét a proletárdiktatura alatt. Kecskemét városa azokon a szociális átalakulásokon, melyeket a proletárdiktatura a dolgozók érdekében megkövetel, már jórészt keresztül ment. A lakáskérdés, az ellátás, a szocializálás mind a dolgozók tömegeinek életérdekeihez igazodott. A lakáskérdést megoldani annál nehezebb volt, mert a háboru kitörése óta Kecskemét vár[illegible] száznegyvenhatezerre emelkedett. Bár az igénybe vehető helyiségeket mind a dolgozók kaptak [illegible] még is a lakosság rendkivül mértékü szaporodása következtében, amit a tiszántuli menekülők letelepülése eredményezett, az Épitkezési Direktorium nagyszabásu uj épitkezéseket határozott el.

A postatakarékpénztár junius havi forgalma a takarékügyletben. A postatakarékpénztárban juniusban a betétek [illegible] 27849688 korona 68 fillérrel haladta felül a visszafizetés összegét. A betétek állománya ezzel junius végén 621003251 korona 44 fillért tett ki. A betevők száma juniusban 11892-vel gyarapodott és összes számuk e hó végén 1190208. A csekk és clearingüzletben a betétek összegét 112973960 korona 64 fillérrel multa felül a visszafizetések összege. A csekk letétek állománya junius végével 1236316061 korona 98 fillért tett ki. A csekk[illegible] száma juniusban 301-el növekedett és a fennálló csekkszámlák száma e hónap végén 34640. A postatakarékpénztár juniusi összforgalma a két üzletágban 2081602 tétel és 3883.553.354 korona 84 fillér, összes betéteinek állománya pedig e hónap végén 1857.319.312 korona 42 fillér.

Elveszett. Görög István borgátai hegypásztor fegyverigazolványát elveszitette. Kéri a megtalálót, hogy juttassa el a borgátai községi tanácshoz.

A Hangya szövetkezet folyó hó 20-án vasárnap d. u. 4 órakor a Griff-szálló kerthelyiségében fontos értekezletet tart, miért is kéri ugy a helyi, mint a vidéki érdekelteket, hogy teljes számban jelenjenek meg.

Elveszett egy óraláncfügő, mindkét oldalon fényképpel. Kéri a tulajdonosa a megtalálót, hogy azt a szerkesztőséghez juttatni sziveskedne.

A repce termelők figyelmébe! A szociális termelés népbiztosságának vegyészeti anyaghivatala felhivja a repce termelők figyelmét, hogy szállitásra kész termelésüket a lehetően pontos mennyiség megadásával a vegyészeti anyaghivatal magosztályánál (Budapest Andrási ut 2.) tartoznak bejelenteni, amely a termés felett disponálni fog és egyidejüen ugy a szállitási igazolványokról, mint a szállitáshoz szükséges zsákokról gondoskodik. A káposzta-repce maximális ára 200 korona, a répa-repcéé 190 korona és a vad-repcéé 90 korona métermázsánkint a vasuti kocsikba rakva. Az árat a feladóvevénnyel felszerelt számla ellenében fizeti ki az Anyaghivatal. Ezenkivül a termelők a beszolgáltatott mennyiségnek megfelelő pogácsamennyiség felére, mely a mennyiségnek körülbelül 40%-a, tarthatnak igényt, melyet az Országos Takarmányközpont fog megállapitott áron, a vegyészeti anyaghivatal szakosztályának igazolása alapján [illegible] kezelések közvetlenül, a nem szocializált gazdaságok pedig ott működő megbizottai utján jelenthetik be termésüket.

A vidéki villamostelepek reformja. A szociális termelés népbiztosságának energiagazdasági szakosztálya most veszi át a tanácsköztársaság számára a vidéki elektromostelepeket. Az átvételt kiküldött szakértők eszközlik. A szociális termelés népbiztossága az energia gazdasági szakosztály közvetlen felügyelete alatt tudvalévően központi áramfejlesztő üzemvezetőséget létesitett. A most átvételre kerülő telepek ügyeit közvetlenül ez a szerv fogja irányitani és intézni. A központi áramfejlesztő üzemvezetőségnek három csoportja van és pedig: I. Siemens csoport, II. Ganz-csoport, III. Tröst-csoport. A vidéki telepek a szerint, hogy a Simens-cég, a Ganzgyár, vagy a »Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára« cég létesitette, ezekbe a csoportba lesznek beosztva. Az üzemi anyagellátás egyébként máris központositva van a három csoport kezébe. A leltározás [illegible] telepek mind üzemben vannak. A villamos telepek átvétele és központi irányitása lehetővé fogja tenni a vidéki áramfejlesztő telepek áramszolgáltatásának szélesebb körzetekbe való kiterjesztését. Az egyes telepek részéről máris nagyobbszabásu terveket küldenek be az energiagazdasági szakosztályhoz, amelyek az áramszolgáltatás kiterjesztését és főleg a falu és a mezőgazdasági üzemek elektrifikálását célozzák.

A „Kemenesalja" kapható Mórotz Károly elvtársnál.